

Scholieren met twee voeten in de bedrijfspraktijk

Duaal leren in sierteelt en boomkwekerij

Tuinaanleg en groenbeheer zijn sectoren waarin duaal leren snel was ingeburgerd. In de tuinbouwsector werd het pas enkele jaren geleden opgestart. Leerlingen in de derde graad BSO kunnen momenteel in een vijftal scholen in Vlaanderen de richting 'plant en milieu' duaal volgen. Deze opleiding combineert les op school en werkplekleren met 20 opleidingsuren per week op een tuinbouwbedrijf.

Jan Vancayzele, consulent AVBS

AVBS heeft volop meegewerkt aan de opstart van duaal leren, het definiëren van de beroepskwalificaties en de uitwerking van de standaardtrajecten. Enerzijds streven we ernaar om meer bedrijven over de streep trekken om de stap te zetten, en zich te laten erkennen als leerbedrijf. Anderzijds willen we meer leerlingen aanspreken voor deze leervorm. Duaal leren is niet uniek voor ons land. Er zijn in het buitenland heel wat goede voorbeelden te vinden van heel praktische en technische opleidingen, zelfs tot hoger geschoolde profielen.

Voor de toekomst van onze sector is het van cruciaal belang dat het onderwijs voldoende goed opgeleide arbeidskrachten en bedrijfsleiders aflevert. Duaal leren versterkt de competenties die nodig zijn op het bedrijf en kan beter inspelen op veranderende noden. Voor de bedrijven verhoogt de kans om potentiële medewerkers te vinden die passen binnen het bedrijf en het versterkt de leercultuur in de onderneming.

Leren op de werkvloer

Bart Van den Bosch is bij De Wijnpers technisch adviseur coördinator. Hij is heel enthousiast over duaal leren. "Ons verhaal gaat al zo'n zes jaar

terug, toen wij met onze school een van de eersten waren die met duaal leren begonnen. Wij hebben het traject mee vorm gegeven, maar we ondervinden dat er nog hiaten zijn. Er zijn best wel veel leerlingen met interesse om 'plant en milieu' duaal te volgen, maar we missen nog tuinbouwbedrijven waar zij terecht kunnen. Vooral kleine bedrijven zijn erg waardevol, want het is in die kleine, familiale bedrijven dat de leerlingen één-op-één heel veel kunnen leren."

Duaal leren is een vorm van werkplekleren waarbij je zowel op school als op de werkplek leert. Hierbij zijn zowel de werkplek als de school een volwaardige leeromgeving, waarbij de werkplek meer wordt dan een inoefenplek voor wat op school werd aangeleerd. In het duaal leren bieden de beide leeromgevingen kansen tot het leren van nieuwe kennis, nieuwe vaardigheden, nieuwe attitudes en/of competenties. Daarvoor is - sterker dan in andere vormen van werkplekleren - afstemming tussen de beide leeromgevingen nodig.

Waarom is duaal leren zo'n verrijkende ervaring?

Door in duaal leren te stappen krijgen leerlingen een realistisch beeld van de

© I. De Clerck

job. Voor velen is het ook een eerste praktijkervaring en een extra troef voor het vinden van een (eerste) job. Ze kunnen nieuwe praktische competenties verwerven in een leeromgeving waar de infrastructuur meestal moderner is en de technologie nieuwer dan wat voor een school mogelijk is.

Hoe begin ik eraan?

Bedrijven die interesse hebben, kunnen een erkenning aanvragen. Deze is geldig voor 5 jaar. De erkenningsaanvragen verlopen digitaal via www.werkplekduaal.be. Stephan Wullaert (EDUplus) bezoekt de bedrijven die een erkenning aanvragen in opdracht van het Sectoraal Partnerschap Groene Sectoren, dat het duaal leren voor o.a. tuinbouw beheert. Hij legt dan het systeem van duaal leren uit, kijkt na of het bedrijf in de juiste sector van de opleiding actief is en peilt naar de achtergrond van de mentor. Van de mentor wordt verwacht dat hij het beroep onder de knie heeft, minstens 25 jaar oud is en 5 jaar ervaring heeft. Ook moet hij kunnen overbrengen wat hij de jongere moet aanleren, de jongere opvolgen, bijsturen en ook evalueren. De evaluatie gebeurt samen met de begeleider op school. De mentor heeft dus een grote inspraak in het eindresultaat.

Na de erkenning van het leerbedrijf wordt een overeenkomst 'alternerende opleiding' afgesloten met drie partijen (leerbedrijf-school-leerling). Het bedrijf neemt een jongere in dienst, die zich engageert om 3 dagen per week te leren op de werkplek en 2 dagen naar school te gaan. De jongere ontvangt een leervergoeding. De schooldagen zijn ook prestatiedagen. Als een jongere onwettig afwezig is op school krijgt hij voor die dag geen leervergoeding. Het bedrijf engageert zich om de jongere op te leiden en het proces op te volgen samen met de school. De school engageert zich om de schoolcomponent te organiseren voor de jongere en de werkplekcomponent op te volgen. Dat gebeurt met een trajectbegeleider, die opvolgt hoe de opleiding verloopt, wat de knelpunten en sterke punten zijn. Die staat daarvoor in nauw contact met de mentor. De erkenningsaanvragen verlopen digitaal via www.werkplekduaal.be. ■

BEESTIG Duaal

ESF-project 'Beestig Duaal'

Omdat Boerenbond en AVBS duaal leren zo belangrijk vinden, zijn we partner in het ESF-project 'Beestig duaal' dat door het Provinciaal Onderwijs Vlaanderen (POV) werd ingediend. Met dit project willen we de weg vrijmaken om meer leerlingen naar het duale leren te leiden en willen we meer (gezins)bedrijven overtuigen om zelf ook leerbedrijf te worden.

Voor Boerenbond en AVBS is uiteraard vooral het luik van de bedrijven belangrijk. Daarvoor gaan we ten eerste op zoek naar de drempels die bedrijven ervan weerhouden om zich aan te melden. Is het omdat het systeem nog onbekend is? Omdat men tegen de administratie opkijkt? Omdat men bang is dat men niet voldoende vaardigheden heeft om jongeren te begeleiden?

Tegelijkertijd willen we ook nagaan welke problemen de bedrijven ervaren, die wel al ingestapt zijn. Eens we dat geïnventariseerd hebben, kunnen we strategieën uitwerken om de knelpunten op te lossen.

Het project loopt van januari 2021 tot 31 december 2022.

Ben je geïnteresseerd om meer te weten te komen of om een leerbedrijf te worden? Heb je suggesties? Stuur dan een mailtje naar voorming@boerenbond.be.

